

УДК 811.111-26

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/37-2-15>

Світлана КОРНЕВА,
 orcid.org/0000-0001-9162-8183
 кандидат філологічних наук,
 доцент кафедри англійської філології
 Чорноморського національного університету імені Петра Могили
 (Миколаїв, Україна) svitlana_kornieva@yahoo.com

ЧАСТОТНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЕРБАЛЬНИХ І СТРУКТУРНИХ ФОРМ АНГЛІЙСЬКИХ ПРИСЛІВ'ЇВ

Статтю присвячено дослідженню частотності функціонування вербальних і структурних форм англійських прислів'їв. У результаті аналізу з'ясовано використання найбільш частотних слів у англійських прислів'ях і визначено семантичне наповнення та синтаксичну будову цих прислів'їв. Актуальність дослідження зумовлено тим, що прислів'я є особливими одиницями мови, які відображають досвід, знання, переконання, та настанови народу. Прислів'я вирізняються простою будовою речень, що сприяє їх запам'ятовуванню та частоті вживання. Взаємозв'язок культур вплинув на формування універсальних та зрозумілих прислів'їв. Матеріалом дослідження для статті послугували 1067 прислів'їв англійської мови. Аналіз частоти вживання вербальних форм прислів'їв сприяв: визначенню найбільш функціональних форм слів; представленню частотності використання самостійних та службових частин мови, а саме: артиклів, іменників, дієслів, займенників, прикметників, прислівників, числівників, прийменників, сполучників; з'ясуванню семантичних особливостей вживання слів. Встановлено, що більше половини неповторюваних слів вжито лише один раз, що свідчить про різноманітність лексики в англійських прислів'ях. Слід відмітити, що також досліджено синтаксичну структуру англійських прислів'їв і виявлено їхню репрезентацію в чотирьох різновидах речень: стверджувальних, питальних, спонукальних, окличних. Кількісний аналіз слів у прислів'ях показав, що найчастіше функціонують артиклі, сполучники та форми дієслова «to be», що є свідченням доцільності використання цих частин мови. Найбільш уживаними іменниками є теоніми (Диявол, Бог), що може вказувати на віру англійців у надприродні сили. Крім того, прослідковується важливість ролі чоловіка, часте називання свійських тварин, частин тіла, явищ природи, часових проміжків тощо. У деяких випадках, в англійських прислів'ях мають місце суперечливі судження, зокрема, стосовно ставлення до грошей. Репрезентація частотності вживання вербальних форм у прислів'ях дала змогу глибше зрозуміти спосіб мислення англійців та їхнє бачення світу.

Ключові слова: частотність, вербальні форми, прислів'я, частини мови, структура речення, семантичне значення.

Svitlana KORNIEVA,
 orcid.org/0000-0001-9162-8183
 Candidate of Philological Sciences,
 Associate Professor at the Department of English Philology
 Petro Mohyla Black Sea National University
 (Mykolaiv, Ukraine) svitlana_kornieva@yahoo.com

THE FREQUENCY OF FUNCTIONING OF VERBAL AND STRUCTURAL FORMS IN ENGLISH PROVERBS

The article is devoted to the problem of the frequency of functioning of verbal and structural forms in English proverbs. The analysis has identified the usage of the most frequent word forms in English proverbs and determined the semantic content and syntactic structure of these proverbs. The relevance of the study is due to the fact that proverbs are special units of language that reflect the experience, knowledge, feelings, beliefs, and judgments of the people. Proverbs are characterized by a simple sentence structure, which helps to remember them and use frequently. The interconnection of cultures has contributed to the formation of universal and comprehensive proverbs. The study is based on 1,067 English proverbs. Analysis of the frequency of use of verbal forms in these proverbs helped to identify the most functional forms of words. The frequency of use of articles, nouns, verbs, pronouns, adjectives, adverbs, numerals, prepositions, conjunctions is represented. The semantic features of the usage of word forms are clarified. It has been found that more than half of unique word forms are used only once. It indicates the variety of vocabulary in English proverbs. Moreover, the syntactic structure of English proverbs has been studied. The representation in four types of sentences has been revealed. Among them are affirmative, interrogative, imperative, and exclamatory sentences. Quantitative analysis of word forms in English proverbs showed that the articles, conjunctions and forms of the verb «to be» are used more frequently than

other parts of speech. The most commonly functioned nouns are theonyms (Devil, God). This evidence may indicate the British belief in supernatural. In addition, the importance of the role of man as well as the frequent reference to domestic animals, parts of the body, natural phenomena, time intervals, etc. are found out. In some cases, there are contradictive judgments in English proverbs, particularly about money. Representing the frequency of verbal forms in these proverbs has provided the deeper understanding of English way of thinking and attitude to the world.

Key words: *frequency, verbal forms, proverbs, parts of speech, sentence structure, semantic meaning.*

Постановка проблеми. Прислів'я є особливими одиницями пареміологічного фонду кожного народу, що втілюють знання, переконання, спостереження та упередження. Проста ритмічна форма та яскраве стилістичне забарвлення допомагають прислів'ям залишатися такими реченнями, що не тільки легко запам'ятовуються, але й вирізняються частотою вживання як у розмовному мовленні, так і в писемних текстах. Зважаючи на взаємозв'язок культур, що формується протягом багатьох століть, деякі прислів'я стали універсальними та зрозумілими різним носіям мов з усього світу.

Аналіз досліджень. У працях сучасних науковців прислів'я продовжують залишатися об'єктом дослідження (М. Куусі, В. Мідер, А. Крікман, К. Янкаг, О. О. Селіванова, В. М. Телія, В. А. Маслова та ін.). Ґрунтовне вивчення паремій сприяє виокремленню специфіки їхньої будови, з урахуванням лексико-граматичної організації, семантичного наповнення, прагматичного спрямування. Застосування нових підходів до аналізу прислів'їв, що ґрунтуються на методологіях суміжних з лінгвістикою наук, дозволяють глибше розкрити змістові та ціннісні аспекти цих одиниць мови, виявити особливості мислення народу.

Мета статті полягає у визначенні частотності функціонування вербальних і структурних форм англійських прислів'їв. Реалізація мети статті здійснюється шляхом виконання таких завдань: 1) розглянути питання про дослідження прислів'їв сучасними науковцями; 2) виокремити функціонування найбільш частотних словоформ в англійських прислів'ях; 3) проаналізувати семантичне наповнення та синтаксичну будову прислів'їв англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Зважаючи на безперервне дослідження різних аспектів функціонування прислів'їв, власне поняття «прислів'я» набуває додаткових семантичних ознак. Так, в англомовних словниках це поняття тлумачиться як: «a well-known phrase or sentence that gives advice or says something that is generally true» – *відома фраза або речення, що дає пораду чи каже щось, що є зазвичай правдивим* (Oxford Advanced Learner's Dictionary); «a short sentence, etc., usually known by many people, stating something commonly

experienced or giving advice» – *коротке речення та ін., зазвичай відоме багатьом людям, що стверджує щось загально пережите або дає пораду* (Cambridge Dictionary); «a short well-known statement that gives practical advice about life» – *коротке добре-відоме твердження, що дає практичну пораду стосовно життя* (Macmillan Dictionary). Як бачимо, поняття «прислів'я» визначається, як коротка відома фраза або речення, що підтверджує досвід людини та надає зазвичай правдиву пораду стосовно життя. Тобто прислів'ям притаманна певна мудрість народу, яка формується протягом багатьох віків та передається наступному поколінню.

Прислів'я переважно торкаються усіх аспектів життя, забезпечуючи зв'язок правдивої інформації, яка йде від однієї людини, а потім з часом розповсюджується серед носіїв мови. Деякі прислів'я різних народів характеризуються подібністю, а інколи й ідентичністю тверджень, однак безперечно паремії залишаються таким мовним фондом нації, що уособлює особливий світогляд. Як зазначає Джон Р. Стоун, «важливість і цінність колекції давніх та сучасних прислів'їв народів усього світу полягає в тому, що ми можемо вивчити традиції та культури, які відрізняються від наших. Прислів'я можуть також навчити нас чогось про наш власний характер» (Stone, 2006: xiii). Таким чином, прислів'я інших народів не тільки доповнюють знання про ці народи, розширюючи світогляд, але й дають змогу людині краще пізнати себе та зрозуміти свої несвідомі реакції.

Науковці переважно вважають прислів'я таким судженням, що має структуру речення із завершеною думкою. Прислів'я можуть характеризуватися прямим та переносним значенням, що формуються шляхом використання опозицій. Контрасти зазвичай стосуються природи, людського життя, соціальних відносин, ознак і властивостей предметів або явищ. Деяким прислів'ям притаманна симетрична будова, що допомагає виразніше висловити думку. Крім того, характерною рисою цих пареміологічних одиниць є ритмічна будова, разом з тим існують й неримовані прислів'я (Українські прислів'я та приказки, 1984: 12). Окрім своєї іноді дивної та незрозумілої форми прислів'я мають прихований зміст, який

завичай є щирою вказівкою або попередженням. Прислів'я часто використовуються в розмовній мові, так само як і в художній літературі.

В. Мідер вказує на трьохкомпонентну структуру прислів'я, яка включає: власне твердження (частіше прислів'я взагалі), ідентифікацію того, хто говорить (людина або тварина), фразу, яка переносить твердження в неочікувану ситуацію. Дослідник зауважує, що «у випадку, де прислів'я утворюють першу частину, їхнє звернення до правди або мудрості викликає питання, зважаючи на гру слів, яка отримується в результаті» (Mieder, 2004: 15). Питання про семантичний розподіл прислів'їв є складним, оскільки передбачає не тільки розуміння прямого та прихованого змісту прислів'я, але й можливо історичних процесів і культурних досягнень народу, які впливають на виникнення цих паремій. М. Куусі та О. Лаухакангас створили міжнародну класифікацію прислів'їв, яка охоплює 13 основних тем, а саме: практичне знання природи, віра й базове ставлення, базові та соціологічні спостереження, відчуття пропорції, поняття моральності, соціальне життя, соціальна взаємодія, спілкування, соціальна позиція, угоди та норми, процес вирішення й вивчення, час і відчуття часу. Усі теми включають 52 головних класи, які, у свою чергу розподілені на 325 підгруп, з різною кількістю підгруп для кожного головного класу. Ця класифікація, на думку В. Мідера, є складною системою, яка має мету встановити універсальні архетипи людського мислення (Mieder, 2004: 16-17). Таким чином, зважаючи на розвиток нових підходів до аналізу семантики прислів'їв, сучасні дослідники продовжують розкривати раніше невідомі аспекти цих одиниць мови.

Вивчення прислів'їв є важливим, з погляду аналізу значення паремій, а також їхньої будови. Однією з видимих ознак прислів'їв є повторюваність складових елементів. Така повторюваність може виявлятися в одній паремії, що додає ритмічності та сприяє кращому запам'ятовуванню цих одиниць мови. З іншого боку, повторюваність однієї лексичної одиниці в декількох прислів'ях відображає ставлення народу до цього елемента культури або побуту і, як наслідок, впливає на формування особливого світогляду з системою вірувань цього народу. Детальне вивчення повторюваності лексем у прислів'ях сприяє виявленню додаткових відомостей про світовідчуття та світосприйняття народу, а також про те оточуюче середовище, яке є звичним та зрозумілим для носія мови.

Із метою виокремлення функціонування найбільш частотних вербальних форм в англійських

прислів'ях та визначення їхньої структурної організації, проаналізовано 1067 прислів'їв англійської мови, які вилучено методом суцільної вибірки зі словника «The Concise Oxford Dictionary of Proverbs» (The Concise Oxford Dictionary of Proverbs, 2003). Дослідження лексем, що формують прислів'я проведено у три етапи: *на першому етапі* визначено найбільш вживані форми слів; *на другому* – представлено частотність вживання самостійних та службових частин мови; *на третьому* – з'ясовано семантичні особливості вживання словоформ. Далі більш детально представимо ці етапи.

Перший етап визначається проведенням аналізу лексичного складу англійських прислів'їв. У результаті встановлено, що при формулюванні цих прислів'їв використано 7975 вербальних одиниць, серед яких загальна кількість неповторюваних словоформ – 1949. Найбільш вживаними вербальними формами є наступні: *the* – 509, *a* – 355, *is* – 287, *to* – 139 and – 138, *of* – 137, *you* – 135, *in* – 95, *for* – 78, *be* – 77, *it* – 77, *no* – 74, *never* – 61, *are* – 59, *good* – 55, *as* – 51. Загальна кількість інших неповторюваних форм є меншою за 50. Слід відмітити, що кількість вербальних форм, які вжито тричі – 141, двічі – 319, один раз – 1142. Як бачимо, більше половини неповторюваних словоформ вжито лише один раз, що може підтверджувати використання різноманітної лексики в англійських пареміологічних одиницях.

Наступним етапом дослідження вербальних форм англійських прислів'їв передбачено представлення частотності вживання самостійних та службових частин мови. Враховуючи приналежність словоформ до різних частин мови, визначено функціонування наступних: артиклі, іменники, дієслова, займенники, прикметники, прислівники, числівники, прийменники, сполучники.

Артиклі в англійських прислів'ях репрезентовано у всіх граматичних формах (*a, an, the*). Найбільшою частотністю вживання вирізняється означений артикль *the* – 509 («*Fortune favours the brave*»), у той час як неозначений артикль *a/an* використано 390 разів (*a* – 355: «*Feed a cold and starve a fever*», *an* – 35: «*Everything has an end*»).

Найбільш уживаними іменниковими формами є: *Devil* – 28, *day* – 20, *dog* – 20, *time* – 18, *men* – 18, *God* – 16, *money* – 16, *love* – 14, *horse* – 13, *heart* – 12. У свою чергу, до найбільш уживаних іменників у різних граматичних формах належать: ***Devil*** – 33 (*Devil* – 28, *Devil's* – 5); ***man*** – 32 (*men* – 18, *men's* – 2, *man's* – 12); ***dog*** – 25 (*dog* – 20, *dogs* – 4, *dog's* – 1); ***day*** – 24 (*day* – 20, *days* – 4); ***God*** – 24 (*God* – 16, *God's* – 4, *Gods* – 4); ***fool*** – 21

(*fool* – 12, *fools* – 9); **horse** – 19 (*horse* – 13, *horses* – 5, *horse's* – 1); **money** – 16; *love* – 15 (*love* – 14, *love's* – 1); **time (as a period)** – 15 (*time* – 14, *times* – 1). Наприклад: «*The course of true love never did run smooth*».

До найбільш уживаних дієслівних форм відносяться: *is* – 287, *be* – 77, *are* – 59, *will* – 47, *have* – 34, *must* – 30, *makes* – 30, *cannot* – 26, *like* – 26, *don't* – 25. Проте, власне найбільш уживані дієслова в різних граматичних формах включають: **to be** – 476 (*is* – 287, *be* – 77, *are* – 58, *there's* – 16, *it's* – 9, *was* – 9, *you're* – 5, *were* – 5, *what's* – 3, *all's* – 3, *he's* – 2, *been* – 1, *that's* – 1); **to make** – 59 (*make* – 27, *makes* – 25, *made* – 7); **to have** – 52 (*have* – 31, *has* – 18, *hath* – 2, *had* – 1); **to go** – 41 (*go* – 22; *goes* – 15, *going* – 2, *gone* – 2); **to do** – 36 (*do* – 18, *done* – 10, *does* – 5, *doing* – 2, *did* – 1); **to come** – 35 (*come* – 21, *comes* – 10, *came* – 2, *coming* – 2); **to get** – 23 (*get* – 15, *gets* – 5, *got* – 2, *gotten* – 1); **to take** – 22 (*take* – 12, *takes* – 8, *tak'* – 1; *taking* – 1); **to live** – 20 (*live* – 13, *lives* – 6, *lived* – 1); **to know** – 20 (*know* – 13, *knows* – 4, *known* – 3). Наприклад: «*To know all is to forgive all*».

Крім того, виокремлено реалізацію допоміжних дієслів у різних граматичних формах: **will** – 49 (*will* – 47, *wills* – 2); **do** – 39 (*do* – 4, *don't* – 25, *does* – 8, *doesn't* – 2); **have** – 7 (*have* – 2, *has* – 4, *you've* – 1); **shall** – 12 (*shall* – 11, *shan't*); **be** – 1 (*are* – 1). Наприклад: «*Seek and ye shall find*». Разом з тим, має місце вживання модальних дієслів у різних граматичних формах: **can** – 62 (*cannot* – 26, *can* – 20, *can't* – 15, *could* – 1), **must** – 30, **would** – 20, **may** – 16, **let** – 14, **should** – 9 (*should* – 8, *shouldn't* – 1), **make** – 8 (*make* – 2, *makes* – 5, *made* – 1), **might** – 2, *have to* – 1, *ought to* – 1. Наприклад: «*A liar ought to have a good memory*».

Оскільки за змістом прислів'я зазвичай є установленними переконаннями та незмінними вказівками до діяльності, то переважну більшість дієслів вжито в теперішньому неозначеному часі (present simple): «*Appetite comes with eating*». Однак трапляються також прислів'я, які вжито в інших часах, серед них: 1) теперішній подовжений (present continuous): «*While two dogs are fighting for a bone, a third runs away with it*»; 2) теперішній завершений (present perfect): «*What you've never had you never miss*»; 3) минулий неозначений (past simple): «*Brave men lived before Agamemnon*»; 4) майбутній неозначений (future simple): «*Hawks will not pick out hawks' eyes*».

Деякі дієслова у прислів'ях мають пасивний стан. Так, з-поміж проаналізованих пареміологічних одиниць відмічено використання дієслів у пасивному стані часів: 1) теперішнього неозна-

ченого (present simple passive): «*The tree is known by its fruit*»; 2) минулого неозначеного (past simple passive): «*Fingers were made before forks*»; 3) майбутнього неозначеного (future simple passive): «*He that touches pitch shall be defiled*». Крім того, виокремлено інфінітивну конструкцію в пасивному стані: «*Better be envied than pitied*».

Серед найбільш уживаних займенникових форм мають місце: *you* – 135, *it* – 77, *no* – 74, *he* – 47, *all* – 46, *that* – 46, *his* – 43, *one* – 42, *your* – 32, *who* – 30. Доречно зауважити, що займенники функціонують у різних граматичних формах, зважаючи на їхню приналежність до відповідних груп, а саме: 1) **особові** (317): в номінативній формі (subject pronouns): **I** – 3 (*I* – 2, *I'll* – 1), **thou** – 3 (*thou* – 2, *tha* – 1), **he** – 51 (*he* – 47, *he'll* – 2, *he's* – 2), **she** – 2, **it** – 87 (*it* – 77, *it's* – 9, *it'll* – 1), **we** – 8, **you** – 149 (*you* – 135, *you'll* – 6, *you're* – 5, *you've* – 1, *ye* – 2), **they** – 14 (напр.: «*They that live longest, see most*»); в об'єктивній формі (object pronouns): *me* – 10, *him* – 12, *them* – 10 (напр.: «*Love me little, love me long*»); 2) **присвійні** (117): **my** – 13, **your** – 32, **his** – 43, **her** – 3, **its** – 18, **our** – 1, **their** – 6, **yours** – 1 (напр.: «*Cut your coat according to your cloth*»); 3) **відносні** (106): **that** – 46, **who** – 30, **what** – 28, **which** – 4 (напр.: «*All things come to those who wait*»); 4) **заперечні** (103): **no** – 74, **nothing** – 22, **none** – 5, **nobody** – 2 (*nobody* – 1, *nobody's* – 1) (напр.: «*A bad excuse is better than none*»); 5) **означальні** (86): **all** – 46, **every** – 23, **everything** – 9, **everybody** – 3 (*everybody* – 2, *everybody's* – 1), **everyone** – 3, **both** – 2 (напр.: «*All is fish that comes to the net*»); 6) **неозначені** (43): **another** – 12, **one** – 9 (*one* – 7, *one's* – 1, *ones* – 1), **any** – 6, **other** – 6, **something** – 4, **some** – 3, **anything** – 2, **either** – 1 (напр.: «*Any publicity is good publicity*»); 7) **зворотні** (17): **thymself** – 3 (*thymself* – 2, *thymselfen* – 1), **yourself** – 3, **himself** – 6, **itself** – 1, **oneself** – 1, **themselves** – 3 (напр.: «*If you want a thing done well, do it yourself*»); 8) **вказівні** (6): **those** – 6 (напр.: «*Those who hide can find*»).

До найбільш уживаних прикметникових форм належать: *good* – 55, *better* – 30, *like* – 25, *best* – 23, *little* – 22, *old* – 21, *more* – 20, *own* – 18, *long* – 16, *worth* – 14. Наприклад: «*There's no place like home*».

Найбільш уживані прислівникові форми охоплюють: *never* – 61, *not* – 41, *there* – 33, *always* – 19, *well* – 17, *there's* – 16, *where* – 11, *well* – 11, *away* – 10, *soon* – 8. Наприклад: «*There is always a first time*».

Слід відмітити, що деякі прикметники та прислівники мають форми вищого та найвищого ступенів порівняння. Так, у вищому ступені вжито

наступні: *better* – 30, *more* – 20, *worse* – 2, *longer* – 1, *less* – 4 (*less* – 3, *lesser* – 1), *bigger* – 2, *easier* – 2, *farther* – 1, *greater* – 4, *greener* – 1, *higher* – 1, *louder* – 1, *merrier* – 1, *nearer* – 4, *sharper* – 1, *sooner* – 3, *stronger* – 1, *sweeter* – 1, *thicker* – 1 (напр.: «*The sooner begun, the sooner done*»). У найвищому ступені визначено такі: *best* – 25 (*best* – 23, *best-laid* – 1, *best-regulated* – 1), *most* – 7, *worst* – 2, *busiest* – 1, *cheapest* – 1, *darkest* – 1, *dearest* – 1, *least* – 3, *longest* – 6, *fastest* – 1, *shortest* – 2, *sincerest* – 1, *soonest* – 1, *sweetest* – 1, *tartest* – 1, *weakest* – 2 (напр.: «*The busiest men have the most leisure*»).

Найбільш уживані числівникові форми включають: *one* – 35, *two* – 25, *first* – 15, *three* – 12, *seven* – 5, *four* – 4, *nine* – 4, *forty* – 4, *third* – 3. За граматичною ознакою функціонують кількісні числівники та порядкові. Так, кількісні числівники репрезентовано такими одиницями: *one* – 35, *two* – 25, *three* – 12, *four* – 4, *six* – 1, *seven* – 5, *eight* – 1, *nine* – 4, *ten* – 1, *eleven* – 1, *twelve* – 1, *forty* – 4, *hundred* – 1, *thousand* – 1 (напр.: «*One picture is worth ten thousand words*»). З порядкових числівників представлені наступні: *first* – 15, *second* – 1, *third* – 3 (напр.: «*Second thoughts are best*»).

До найбільш уживаних прийменників відносяться: *to* – 139, *of* – 137, *in* – 95, *for* – 78, *as* – 51, *out* – 41, *with* – 29, *at* – 26, *on* – 26, *before* – 24. Наприклад: «*Fight fire with fire*».

Серед найбільш уживаних сполучників вирізняються наступні: *and* – 138, *if* – 46, *than* – 45, *when* – 30, *but* – 38, *so* – 21, *or* – 5, *neither* – 5, *nor* – 5, *either* – 1, *where* – 1. Наприклад: «*Corporations have neither bodies to be punished nor souls to be damned*».

У ході визначення частотності вживання частин мови в прислів'ях виокремлено лексичні одиниці, які поєднуються за семантичним змістом. Звернувши увагу на гендерний аспект прислів'їв, слід відмітити, що кількість вербальних одиниць на позначення чоловіка становить 34 (*men* – 18, *man's* – 12, *men's* – 2, *gentleman* – 2: «*It takes three generations to make a gentleman*»), у свою чергу, жінки – 14 (*woman* – 6, *woman's* – 3, *lady* – 2, *women* – 2, *ladies* – 1: «*Faint heart never won fair lady*»). Відповідно до цього можна припустити, що в переконаннях, які уособлюють прислів'я, для англійців чоловік відіграє важливішу роль, ніж жінка. Крім того, в пареміях 6 разів зустрічається іменникова форма *king* (*king* – 3, *king's* – 2, *kings* – 1: «*The king can do no wrong*»), у той час як форми слова *queen* відсутні. Доречно зауважити, що в англійських прислів'ях згадуються професії, які також більше відповідають роду заняття чоло-

віків, оскільки в деяких випадках передбачають важку фізичну працю, а саме: *priest* – 3, *cobbler* – 2, *doctor* – 2 (*doctor* – 1, *doctors* – 1), *shepherd* – 2 (*shepherd's* – 2), *carpenter* – 1, *gamekeeper* – 1, *monk* – 1, *physician* – 1, *poacher* – 1, *shoemaker* – 1 (*shoemaker's* – 1), *shop-keeper* – 1 (*shop-keepers* – 1), *taylor* – 1 (*tailors* – 1), *teacher* – 1 та ін. (напр.: «*A carpenter is known by his chips*»).

Англійські прислів'я, як і переважна більшість прислів'їв інших народів, сповнені метафорами та яскравими порівняннями. Утілення прихованого змісту досягається шляхом використання лексем, що називають тварин, рослин, їжу, частини тіла, явища природи, часові проміжки тощо. Так, переважно вживаними вербальними формами на позначення свійських тварин є: *dog* – 25 (*dog* – 20, *dogs* – 4, *dog's* – 1), *horse* – 19 (*horse* – 13, *horses* – 5, *horse's* – 1), *cat* – 11 (*cat* – 7, *cats* – 3, *cat's* – 1), *cow* – 6 (*cow* – 5, *cow's* – 1), *chicken* – 3 (*chickens* – 3), *cock* – 3, *lamb* – 3, *mare* – 3, *pig* – 2, *goose* – 2 (*goose* – 1, *geese* – 1), *hen* – 2, *swine* – 2, *sheep* – 2, *turkey* – 2 (*turkey* – 1, *turkeys* – 1), *calf* – 1, *hog* – 1, *kitten* – 1 (*kittens* – 1), *steed* – 1 (напр.: «*Wanton kittens make sober cats*»). Серед комах відмічено наступних: *flea* – 6 (*flea* – 1, *fleas* – 5), *fly* – 6 (*fly* – 1, *flies* – 5), *worm* – 2, *bee* – 1 (*bees* – 1), *spider* – 1 (напр.: «*Where bees are, there is honey*»). До птахів належать: *bird* – 12 (*bird* – 6, *birds* – 6), *swallow* – 3, *eagles* – 2, *robin* – 1, *martin* – 1, *wren* – 1 (напр.: «*The robin and the wren are God's cock and hen; the martin and the swallow are God's mate and marrow*»). Мають місце прислів'я, де зображено рибу: *fish* – 8, *herring* – 1 (напр.: «*Every herring must hang by its own gill*»), а також гризунів: *mouse* – 6 (*mice* – 4, *mouse* – 2), *rat* – 1 (напр.: «*A cat in gloves catches no mice*»). Крім того, згадуються тварини з інших кліматичних зон: *lion* – 3, *monkey* – 3 (*monkey* – 2, *monkeys* – 1), *camel* – 1, *leopard* – 1 (напр.: «*The leopard does not change his spots*»).

З-поміж рослин переважно вказуються наступні: *tree* – 7, *oak* – 6 (*oak* – 3, *oaks* – 3), *bush* – 2, *grass* – 2, *walnut* – 2 (*walnut* – 1, *walnuts* – 1), *acorn* – 1 (*acorns* – 1), *daisy* – 1 (*daisies* – 1), *flower* – 1 (*flowers* – 1), *furze* – 1, *gorse* – 1, *pears* – 1, *rose* – 1. Наприклад: «*Great oaks from little acorns grow*».

Серед їстівних продуктів у більшості випадків представлені такі: *meat* – 6, *egg* – 5 (*eggs* – 4, *egg* – 1), *fruit* – 5 (*fruit* – 4, *fruit's* – 1), *wine* – 5, *apple* – 4 (*apple* – 3, *apples* – 1), *beer* – 4, *bread* – 3, *butter* – 2, *loaf* – 2, *milk* – 2, *vinegar* – 2, *bean* – 1 (*beans* – 1), *broth* – 1, *nut* – 1 (*nuts* – 1), *peanut* – 1 (*peanuts* – 1), *pie-crust* – 1, *salt* – 1. Наприклад: «*What is got over the Devil's back is spent under his belly*».

Словоформи, які використовуються для позначення частин тіла включають: *heart* – 12, *hand* – 10 (*hand* – 5, *hands* – 5), *eye* – 9 (*eyes* – 5, *eye* – 4), *bone* – 8 (*bone* – 5, *bones* – 3), *head* – 7 (*head* – 6, *heads* – 1), *blood* – 6, *foot* – 6 (*feet* – 4, *foot* – 2), *mouth* – 6 (*mouth* – 4, *mouths* – 2), *ear* – 4 (*ears* – 3, *ear* – 1), *arm* – 3 (*arm* – 2, *arms* – 1), *back* – 3, *tongue* – 3 (*tongue* – 2, *tongues* – 1), *tooth* – 3 (*tooth* – 2, *teeth* – 1), *legs* – 2, *face* – 2, *feast* – 2, *fingers* – 2, *jaw* – 2, *stomach* – 2, *belly* – 1, *brain* – 1, *flesh* – 1, *lip* – 1, *nose* – 1, *shoulder* – 1 (*shoulders* – 1). Наприклад: «*What is got over the Devil's back is spent under his belly*».

Серед явищ природи переважно вживаються наступні: *wind* – 7, *rain* – 5, *sun* – 5, *sky* – 4, *storm* – 3, *cloud* – 1, *frost* – 1 (*frosts* – 1), *mist* – 1 (*mists* – 1), *moon* – 1, *shower* – 1 (*showers* – 1), *whirlwind* – 1. Наприклад: «*So many mists in March, so many frosts in May*». Крім того, згадуються водні ресурси: *sea* – 3, *river* – 1, *stream* – 1 (*mid-stream* – 1). Наприклад: «*The sea refuses no river*».

До словоформ, які позначають проміжки часу належать: *day* – 24 (*day* – 20, *days* – 4), *time* – 18, *year* – 11 (*year* – 6, *years* – 3, *year's* – 2), *night* – 4, *hour* – 3 (*hour* – 1, *hour's* – 1, *hours* – 1), *morning* – 2, *dawn* – 1, *midnight* – 1, *month* – 1, *week* – 1. Наприклад: «*Time is a great healer*». Слід відмітити, що не всі пори року, місяці та дні тижня згадуються в прислів'ях. Зокрема, подано такі пори року: *winter* – 4, *summer* – 2, *spring* – 1 (напр.: «*The rich man has his ice in the summer and the poor man gets his in the winter*»). Серед місяців вказано наступні: *May* – 6, *March* – 4, *February* – 2, *June* – 2, *April* – 1, *July* – 1, *September* – 1 (напр.: «*April showers bring forth May flowers*»). З існуючих днів тижня репрезентовано лише *Monday* – 1: «*Monday's child is fair of face*».

У англійських прислів'ях також використовуються вербальні одиниці на позначення членів родини: *child* – 11 (*child* – 6, *children* – 5), *wife* – 6, *father* – 6 (*father* – 5, *fathers* – 1), *mother* – 5, *son* – 5 (*son* – 4, *sons* – 1), *daughter* – 3 (*daughter* – 2, *daughter's* – 1), *baby* – 2 (*baby* – 1, *babes* – 1), *husband* – 2, *grandmother* – 1, *marrow* – 1, *mate* – 1. Наприклад: «*Like mother, like daughter*».

Окремої уваги заслуговують прислів'я, що включають грошові одиниці, оскільки англіїці виявляють дещо суперечливе ставлення до багатства. Наприклад, з одного боку «*Money is the root of all evil*», разом з тим «*Money isn't everything*», однак водночас «*Money is power*», «*Money makes a man*», «*Money makes the mare to go*». Тобто гроші є однаково як злом, так і силою, що дає можливість людині розвиватися. Власне гроші представ-

лено лексемами: *money* – 16, *penny* – 6, *pound* – 3. Крім того, для позначення цінностей вживаються й інші словоформи: *gold* – 7 (*gold* – 4, *golden* – 3), *silver* – 3, *diamond* – 2, *jewel* – 1 (напр.: «*Speech is silver, but silence is golden*»).

Аналіз семантичного наповнення прикметників, що функціонують в англійських прислів'ях, сприяв визначенню найбільш уживаних опозицій: 1) **good** – 103 (*good* – 55, *better* – 30, *best* – 23), **bad** – 17 (*bad* – 13, *worse* – 2, *worst* – 2) (напр.: «*Fire is a good servant but a bad master*»); 2) **many** – 48 (*many* – 18, *more* – 20, *most* – 7, *much* – 3), **few** – 3 (напр.: «*Many are called but few are chosen*»); 3) **old** – 21, **young** – 11, **new** – 8 (напр.: «*It is best to be off with the old love before you are on with the new*»); 4) **little** – 29 (*little* – 22, *less* – 3, *lesser* – 1, *least* – 3), **big** – 5 (*big* – 3, *bigger* – 2) (напр.: «*Big fish eat little fish*»); 5) **long** – 23 (*long* – 16, *longer* – 1, *longest* – 6), **short** – 6 (*short* – 4, *shortest* – 2) (напр.: «*Art is long and life is short*»); 6) **wise** – 11, **fool** – 4 (*fool* – 3, *foolish* – 1), **silly** – 2 (напр.: «*Penny wise and pound foolish*»); 7) **healthy** – 1, **ill** – 11 (напр.: «*It's an ill bird that fouls its own nest*»); 8) **near** – 7 (*nearer* – 4, *near* – 3), **far** – 4 (*far* – 3, *farther* – 1) (напр.: «*The nearer the church, the farther from God*»); 9) **strong** – 3 (*strong* – 2, *stronger* – 1), **weak** – 3 (*weakest* – 2, *weak* – 1) (напр.: «*A chain is no stronger than its weakest link*»); 10) **fast** – 4 (*fast* – 2, *fastest* – 1, *fasting* – 1), **slow** – 1 (напр.: «*Slow but sure*»).

Зважаючи на палітру кольорів, які вжито в прислів'ях, можна зробити висновок, що увага англіїців зосереджена переважно на шести найбільш розрізняваних кольорах. До них належать: **white** – 6, **black** – 3 (*black* – 2, *blacks* – 1), **green** – 2 (*green* – 1, *greener* – 1), **grey** – 2, **red** – 2, **blue** – 1 (напр.: «*Two blacks don't make a white*»).

Більшість прислівників за семантичним змістом вказують на час виконання певної дії. Зокрема: *always* – 19, *never* – 61, *then* – 6, *once* – 5, *ever* – 3, *after* – 1, *sometimes* – 1, *before* – 1 (напр.: «*Once a priest, always a priest*»). Окремо слід відмітити використання прислівників, що позначають певний день, а саме: *tomorrow* – 4, *today* – 4, *yesterday* – 1 (напр.: «*Jam tomorrow and jam yesterday, but never jam today*»).

Дослідивши синтаксичну структуру англійських прислів'їв, виявлено чотири різновиди речень: стверджувальні, питальні, спонукальні, окличні. Стверджувальні речення характеризуються різною будовою. Найбільш типовим видом стверджувального речення є основна структура англійського речення *підмет-присудок-додаток*: «*A bad workman blames his tools*». Однак мають місце й інші структури, серед яких: 1) *додаток-*

присудок-підмет – зазвичай відображає пасивний стан (напр.: «*Every dog is allowed one bite*»); 2) *підмет-обставина* – підметове речення («*Any port in a storm*»); 3) *присудок-додаток* – присудкове речення (напр.: «*After dinner rest a while, after supper walk a mile*»); 4) *присудок-присудок* – присудкове речення (напр.: «*Bear and forbear*»); 5) *обставина-обставина* – обставинне речення (напр.: «*Better late than never*»); 6) *з конструкцією there is/are/was/were* (напр.: «*There is no accounting for tastes*»). Крім того, трапляються речення зі складносурядним зв'язком (напр.: «*An ape's an ape, a varlet's a varlet, though they be clad in silk or scarlet*») та складнопідрядним зв'язком (напр.: «*He who is absent is always in the wrong*»). Окремо слід відмітити вживання *умовних речень*: 1) зі сполучником *if* – 42 речень, серед яких переважає перший тип умовних речень (напр.: «*If the sky falls we shall catch larks*»), разом з тим трапляються й умовні речення другого типу (напр.: «*If there were no receivers, there would be no thieves*»); 2) зі сполучником *when* – 19 речень (напр.: «*When the cat's away, the mice will play*»).

Кількість прислів'їв, які мають структуру *питального речення*, становить 5 одиниць: «*When Adam delved and Eve span, who was then the gentleman?*», «*Why buy a cow when milk is so cheap?*», «*Why should the Devil have all the best tunes?*», «*What can you expect from a pig but a grunt?*», «*Why keep a dog and bark yourself?*».

Спонукальні речення зазвичай представлені за допомогою використання наказового спо-

субу дієслів, що передбачає спонування до певної діяльності: «*Think first and speak afterwards*», «*Don't throw the baby out with the bathwater*». Окличне речення з-поміж зазначених прислів'їв виявлено лише одне: «*The Devil was sick, the Devil a saint would be; the Devil was well, the devil a saint was he!*». Таким чином, англійські прислів'я за синтаксичною будовою переважно репрезентовані стверджувальними та спонукальними реченнями, що відповідає головній меті цих паремій утверджувати стійкі істини та спонукати людину до певної активності.

Висновки. Прислів'я переважно є коротким реченням, яке включає досвід народу, надає правдиву пораду стосовно способу життя. За змістом прислів'я характеризуються як прямим, так і переносним значенням. У англійських прислів'ях найчастіше функціонують артиклі, сполучники та форми дієслова *to be*, що підтверджує важливість використання цих частин мови, як на письмі, так і в розмовному мовленні. Серед найбільш уживаних іменників вирізняються теоніми (*Диявол, Бог*), що може свідчити про віру англійців в надприродні сили. Крім того, важливою є роль чоловіка, а серед свійських тварин найчастіше згадується собака. Таким чином, аналіз частотності вживання словоформ у прислів'ях дає змогу глибше зрозуміти характер англійців та їхнє ставлення до світу. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у визначенні частотності функціонування вербальних і структурних форм українських та французьких прислів'їв.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Українські прислів'я та приказки / С. В. Мишанич та М. М. Пазяк (упоряд.). Київ : Видавництво художньої літератури «Дніпро», 1984. 391 с.
2. Cambridge Dictionary. URL : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/proverb>.
3. Macmillan Dictionary. Free English Dictionary and Thesaurus. URL : <https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/proverb>.
4. Mieder W. Proverbs : a handbook. Westport, Connecticut, USA : Greenwood Press, 2004. 305 p.
5. Oxford Advanced Learner's Dictionary. URL : <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/proverb?q=proverb>.
6. Stone, Jon R. The Routledge Book of World Proverbs. London and New York : Routledge, Taylor & Francis Group, 2006. 519 p.
7. The Concise Oxford Dictionary of Proverbs / John Simpson, Jennifer Speake (ed.). Oxford University Press, 2003. 364 p.

REFERENCES

1. Myshanych S. V., Paziak M. M. (ed.). Ukrainski pryslivia ta prykazky [Ukrainian proverbs and sayings]. Kyiv : Vydavnytstvo khudozhnoi literatury "Dnipro", 1984. 391 p. [in Ukrainian].
2. Cambridge Dictionary. – Retrieved from : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/proverb>.
3. Macmillan Dictionary. Free English Dictionary and Thesaurus. – Retrieved from : <https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/proverb>.
4. Mieder W. Proverbs : a handbook. Westport, Connecticut, USA : Greenwood Press, 2004. 305 p.
5. Oxford Advanced Learner's Dictionary. – Retrieved from : <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/proverb?q=proverb>.
6. Simpson J., Speake J. (ed.). The Concise Oxford Dictionary of Proverbs. Oxford University Press, 2003. 364 p.
7. Stone, Jon R. The Routledge Book of World Proverbs. London and New York : Routledge, Taylor & Francis Group, 2006. 519 p.